

SISÄLTÖ

Tekijöiltä	5
Johdanto. Marxilais-leniniläisestä maailmankatsomuksesta	7

ENSIMMÄINEN OSA

MARXILAIS-LENINILÄISEN MAAILMANKATSOMUKSEN FILOSOFISET PERUSTEET

<i>1. luku.</i> Filosofinen materialismi	15
1. Edistyksellisimmän materialistisen tieteen kehitys taistelussa taantumusta ja tietämättömyyttä vastaan	—
2. Materialismi ja idealismi	17
Valstonvarainen materialismi — 18. Materialismi on edistyksellisintä filosofiaa — 19. Dialektinen ja historiallinen materialismi on korkein aste filosofisen ajattelun kehityksessä — 21.	
3. Mitä materia on filosofisessa mielessä?	24
4. Aineellisen maailman yleiset olomuodot	26
Ikulnen liikunta luonnossa — 26. Materian liikunnan muodot — 27. Avaruus ja aika — 28. Niistä, jotka kieltävät avaruuden ja ajan objektiivisen olemassaolon — 29.	
5. Tajunta on erikoisella tavalla järjestyneen materian ominaisuus	31
Ihmisen ajatustoiminta on elollisen materian kehityksen tulos — 31. Työn ja puhekielen merkitys inhimillisen ajatustoiminnan kehityksessä — 33. Tajunta on aivojen ominaisuus. — 34.	
6. Filosofisen materialismin vastustajat	35
Objektiivinen idealismi — 36. Subjektiivinen idealismi — 37. Yritys „kolmannen” linjan muodostamiseksi filosofissa — 38. Idealismin juuret — 41.	
7. Nykyajan porvarillinen filosofia	42
Filosofia järkeä vastaan — 43. Luuloteltu „tieteen filosofia” — 46. Keski- aikaisen skolastiikan henkinherättäminen — 49.	
8. Taistelussa tieteellisen maailmankatsomuksen puolesta	52
<i>2. luku.</i> Materialistinen dialektiikka	56
1. Ilmiöiden yleinen yhteys	59
Syyn ja seurauksen yhteys — 59. Syy-yhteyden idealistista käsittämistä vastaan — 61. Vuorovaikutuksesta — 62. Välttämättömyys ja laki — 63. Välttämättömyys ja sattuma — 64. Determinisimi ja nykyajan tiede — 67.	

2. Määrälliset ja laadulliset muutokset luonnossa ja yhteiskunnassa	69
Olloiden laadullinen ja määrällinen olemus — 69. Määrällisten muutosten muuttuminen laadullisiksi — 72. Mitä harppaus on — 73. Metafyysillistä kehityskäsitystä vastaan — 74.	
3. Kahtiajako vastakohtiin on kehityksen peruslähde	75
Dialektiikan historiasta — 76. Dialektinen ristiriita ja sen yleinen luonne — 77. Kehitys ja vastakohtien taistelu — 78. Ristiriita on aina konkreettinen — 79. Antagonistiset ja ei-antagonistiset ristiriidat — 80. Porvariston ideologit dialektiikkaa vääristelemässä — 82.	
4. Dialektinen kehitys alemmasta korkeampaan	83
Dialektinen kieltäminen — 84. Kehityksen jatkuvuus — 85. Kehityksen etenevä luonne — 85.	
5. Dialektiikka maailman tiedostamis- ja muuttamismetodinä . .	87
Dialektiikan merkitys tieteelle ja käytännölle — 87. Dialektiikan luovasta soveltamisesta — 89.	
3. luku. Tietoteoria	91
1. Käytäntö tiedostamisen perustana ja tarkoitusperänä	—
Teorian ja käytännön yhteydestä — 93.	
2. Tiedostaminen on objektiivisen maailman heijastusta	96
Agnostisismia vastaan — 97.	
3. Oppi totuudesta	99
Objektiivinen totuus — 99. Tiedostamisen tie — 100. Aistimukset ovat olioiden ja niiden ominaisuuksien kuvia — 100. Ajatustoiminta ilmiöiden olemuksen tiedostamisena — 102. Äärettömän maailman ääretön tiedostaminen — 104. Absoluuttinen ja suhteellinen totuus — 105. Absoluuttisen ja suhteellisen totuuden dialektinen ykseys — 107. Totuuden konkreettisuus — 109. Totuutta koskevan marxilaisen opin merkitys tieteelle ja käytännölle — 109.	
4. Käytäntö totuuden kriteeriona	111
Pragmatismi, suuren rahan filosofia — 113.	
5. Välttämättömyys ja inhimillinen vapaus	115
TOINEN OSA	
MATERIALISTINEN HISTORIANKÄSITYS	
4. luku. Historiallisen materialismin olemus	118
1. Vallankumouksellinen mullistus yhteiskunnallisissa katsomuksissa	—
2. Tuotantotapa yhteiskunnallisen elämän aineellisena perustana	121
Miten tuotanto kehittyy — 123. Tuotantovoimien ja tuotantosuhteiden keskinäisvaikutus — 124.	
3. Perusta ja päällysrakennelma	125
4. Historia yhteiskunta- ja talousmuotojen kehityksenä ja vaihtumisena	128
Alkukantainen yhteisjärjestelmä — 129. Orjanomistusjärjestelmä — 130. Feodaalijärjestelmä — 132. Kapitalistinen järjestelmä — 135. Sosialistinen järjestelmä — 136.	
5. Historiallinen lainmukaisuus ja ihmisten tietoinen toiminta . .	137
Miten yhteiskunnalliset lait vaikuttavat — 137. Aatteiden merkitys yhteiskunnan kehityksessä — 139. Vainonvaraisuus ja tietoisuus yhteiskunnallisessa kehityksessä — 141. Yhteiskunnan kehityslakien hallitseminen — 143.	

6. Porvarillisen sosiologian kestättömyys	144
Historian lakien pelko — 144. Psykologinen yhteiskuntateoria — 145. Kuvaus selittämisen asemesta — 146. Sosiaalidarvinismin harjoittama historian lakien vääristely — 147.	
7. Materialistisen historiankäsitteiden merkitys muille yhteiskuntatieteille ja yhteiskunnalliselle käytännölle	148
Historiallinen materialismi ja yhteiskuntatieteet — 148. Tieteellisestä ennakkonäkemyksestä — 149. Historiallinen materialismi ja työväenliikkeen käytäntö — 150	
5. luku. Luokat, luokkataistelu ja valtio	152
1. Luokkaeroavuuksien ja luokkien välisten suhteiden olemus	—
Luokka ja kansakunta — 154. Yhteiskunnan luokkajako on historiallisesti ohimenevä ilmiö — 155. Yhteiskunnan luokkarakenne — 156. Porvarillisen yhteiskunnan luokat — 157.	
2. Valtio — luokkaherruuden väline	159
Valtion synty ja olemus — 159. Valtion tyytit ja muodot — 160. Porvarillinen valtio — 162.	
3. Luokkataistelu — riistoyhteiskunnan kehityksen liikkeellepaneva voima	163
Luokkataistelun lainmukaisuus — 163. Yhteiskunnallinen vallankumous — 164. Yhteiskunnallisten vallankumousten luonne ja liikkeellepanevat voimat — 165. Yhteiskunnallisen vallankumouksen luova merkitys — 166.	
4. Proletariaatin luokkataistelun perusmuodot	167
Taloudellinen taistelu — 167. Ideologinen taistelu — 168. Poliittinen taistelu — 171. Proletaarin vallankumous — 173.	
6. luku. Kansanjoukkojen ja yksilön merkitys historiassa	178
1. Kansanjoukot historian luojina	179
Kansanjoukkojen tuotannollinen toiminta yhteiskunnan elämän ja kehityksen ratkaisevana ehtona — 179. Kansanjoukot ja politiikka — 180. Kansanjoukkojen osuus kulttuurin kehittämisessä — 181. Mitä marxilainen väittämä kansanjoukkojen ratkaisevasta tehtävästä historiassa merkitsee — 183.	
2. Yksilön merkityksestä historiassa	184
Johtajien toiminta historiallisen prosessin välttämättömänä aineksena — 184. Missä on etevien historiallisten henkilöiden voima? — 185. Yhteiskunnallinen tarve ja suurmiehet — 186. Yksilön palvelonta on ristiriidassa marxismin-leninismin kanssa — 187.	
3. Kansanjoukkojen esittämä osa yhteiskunnallisessa ja poliittisessä elämässä nykyään	191
Kansanjoukkojen merkityksen lisääntyminen politiikassa — 191. Kansanjoukot nykyajan ratkaisevana poliittisena voimana — 192.	
7. luku. Yhteiskunnallinen edistys	197
1. Yhteiskunnan kehityksen etenevä luonne	—
Edistuksen kriteerit — 197. Imperialistisen porvariston ideologit ovat edistuksen vihollisia — 200.	
2. Yhteiskunnallinen edistys riistoyhteiskunnassa ja sosialismin vallitessa	203
Edistuksen ristiriidat kapitalismin vallitessa — 204. Edistys sosialismin vallitessa — 206.	
3. Marxismi-leninismi ja yhteiskunnallisen edistuksen ihanteet	208

KOLMAS OSA

KAPITALISMIN KANSANTALOUSTIEDE

Johdanto	213
8. luku. Esimonopolistinen kapitalismi	216
1. Kapitalististen suhteiden synty	—
2. Tavarantuotanto. Tavara. Arvolaki ja raha	217
Tavara — 218. Tavarassa olennoituva työ — 218. Raha — 219. Arvolaki — 221.	
3. Oppi lisäarvosta on Marxin talusteorian kulmakivi	222
Lisäarvon tuotanto — 223. Kapitalistinen riisto — 224. Pääoma — 224.	
4. Työpalkka	226
5. Voittojen kasvu kapitalistisen tuotannon tavoitteena ja rajana	228
Keskimääräinen voitto — 229. Tuotantohinta — 229. Yrittäjän tulo ja korko — 230. Voitto kapitalistisen tuotannon rajana — 231.	
6. Kapitalismin kehitys maataloudessa. Maankorko	231
Maankorko — 232. Vuokraus sekä pien- ja keskitalonpoikien joutuminen taloudelliseen häviöön — 234.	
7. Yhteiskunnallisen pääoman uusintaminen ja talouspulat	234
Taloudelliset liikatuotantopulat — 237.	
8. Kapitalistisen kasautumisen yleinen laki	239
Työväenluokan tilan huononeminen — 240. Kapitalistisen kasautumisen historiallinen taipumus — 241.	
9. luku. Imperialismi — kapitalismin korkein ja viimeinen vaihe	243
1. Imperialismi monopolistisena kapitalismina	—
Tuotannon keskittyminen ja monopolit — 243. Finanssipääoma — 247. Pääoman vienti — 249. Maailman taloudellinen jako — 251. Maailman alueellisen jaon loppuunsaattaminen ja taistelu maailman uudesta jaosta — 252.	
2. Imperialismi loismaisena eli mätänevänä kapitalismina	254
Tendenssi tuotantovoimien kehityksen pidentämiseen — 254. Koroillaan- eläjien kerrostuman kasvu — 256. Poliittinen taantumus — 257. „Työläis- aristokratia” — 257.	
3. Imperialismi kuolevana kapitalismina	258
Sosialismin aineellisten edellytysten luominen — 259. Kapitalististen ristiriitojen kärjistyminen — 260. Taloudellisen ja poliittisen kehityksen epä-tasaisuuden laki — 260.	
4. Kapitalismin yleisen pulan alku	262
10. luku. Imperialismi nykyvaiheessa	265
1. Kapitalismin yleisen pulan uusi vaihe	—
2. Valtiomonopolistinen kapitalismi	267
Monopolistisen kapitalismin muuttuminen valtiomonopolistiseksi kapitalismiksi — 267. Nykyaikaisen valtiomonopolistisen kapitalismin mekanis- mista — 270. Talouselämän militarisointi — 273. Kapitalistisesta kansallista- tamisesta ja valtiokapitalismista — 276. Revisionistien ja reformistien ajatusharhat nykyaikaisesta kapitalismista — 279.	
3. Välttääkö kapitalismi talouspulat?	283
Pulantorjuntatoimenpiteet ovat vain lievennyskeino kapitalismin parantun- tomatonta sairautta vastaan — 283. Kapitalismin „pulattoman kehityksen” teorian vararikko — 286.	

4. Luokkavastakohtien syveneminen ja laajeneminen	288
Työväenluokka ja pääoma — 288. Miten on nykyajan porvarillisen yhteiskunnan muiden luokkien laita — 291.	
5. Kapitalismin historiallisen portaikon viimeinen askelma	296

NELJÄS OSA

KANSAINVÄLISEN KOMMUNISTISEN LIIKKEEN TEORIA JA TAKTIikka

11. luku. Työväenluokan maailmanhistoriallinen tehtävä	300
1. Työväenluokka, työtätekevän ihmiskunnan vapauttaja	—
2. Työväenluokan merkityksen ja yhteiskunnallis-poliittisen vaikutuksen kasvu	303
Työväenluokan rivien kasvu — 304. Työtätekevien järjestynein ja tietoisin luokka — 304.	
3. Työväenluokan ja kaikkien työtätekevien etujen yhteisyys	306
Työväenluokka johtavana voimana kansan taistelussa kapitalistisesta sorrosta vapautumisen puolesta — 308.	
4. Internationalismi, työväenliikkeen voiman lähde	309
Työväenliikkeen kansainvälinen luonne — 309. Työtätekevien kansainvälinen solidaarisuus — 311.	
5. Esteitä ja vaikeuksia työväenliikkeen kehityksen tiellä	312
Työväenliikkeen hajaannus — 314.	
6. Taisteleva luokka, luova luokka	315
Työväenluokan taistelu välittömien taloudellisten etujensa puolesta — 316. Kaikkien demokraattisten liikkeiden johtava voima — 318. Työväenluokassa on edistyksellisen ihmiskunnan toivo — 319.	
12. luku. Lokakuun Suuri sosialistinen vallankumous, perinpohjainen murros ihmiskunnan historiassa	321
1. Venäjän työväenluokan esittämä etujoukon osa	—
2. Maailman ensimmäinen sosialistinen vallankumous	324
Siirtymänsä porvarillis-demokraattisesta vallankumouksesta sosialistiseen kumoukseen — 324. Miten Venäjän proletariaatti mursi vanhat dogmit sosialistisen vallankumouksen mahdollisuudesta — 327. Kommunistinen puolue vallankumouksellisen muuttamisen johdossa — 328. Historian ensimmäinen esimerkki proletariaatin vallasta — 330.	
3. Voimakas sysäys vallankumoukselliselle työväenliikkeelle muissa maissa	331
4. Lokakuun vallankumouksen vaikutus kansalliseen vapausliikkeeseen	333
5. Maailman sosialistisen liikkeen etujoukko ja tuki	334
13. luku. Marxilais-leniniläinen puolue ja sen osuus työläisten luokkataistelussa	337
1. Minkälaisen puolueen työväenluokka tarvitsee	—
Marxilaisen puolueen vallankumouksellinen luonne — 338. Työväenluokan ja kaikkien työtätekevien etujoukko — 340.	
2. Demokraattinen sentralismi puolueen rakenteessa ja elämässä	341
Puoluedemokratia ja johto — 343. Käsittelyn vapaus ja toiminnan yhtenäisyys — 344.	

3. Puolueen elävä yhteys laajoihin joukkoihin	346
Puolueen johtavan osan julistaminen ei riitä, se on valloitettava — 346. Työtä on tehtävä kaikkialla, missä on joukkoja — 347. On johdettava joukkoja ja opittava joukoilta — 350.	
4. Marxilais-leniniläinen politiikka tieteenä ja taitona	350
Poliittisesta strategiasta ja taktiikasta — 351. Poliittisen johtamisen taito — 353. Taito löytää tärkein rengas — 355.	
5. Taistelun välttämättömyys oikeisto-opportunismia ja lahkolaisuutta vastaan	356
Revisionismin vaara — 357. Dogmatismi ja lahkolaisuus johtavat irti joukoista — 359.	
6. Kommunistisen liikkeen kansainvälinen luonne	360
14. luku. Työväenluokan ja kansan kaikkien demokraattisten voimien toiminnan yhtenäisyyden politiikka	364
1. Työväenluokan toiminnan yhtenäisyyden välttämättömyys nykyisissä olosuhteissa	365
Mitä on toiminnan yhtenäisyyden politiikka — 365. Mitä toiminnan yhtenäisyys toisi tullessaan — 366.	
2. Kuka jarruttaa työväenluokan toiminnan yhtenäisyyden aikaansaamista	367
Yhtenäisyyden vastustajien verukkeita — 367. Antikommunismi taantumuksellisten hajottajien tunnuksena — 371.	
3. Tiet työväenliikkeen toiminnan yhtenäisyyden aikaansaamiseen	375
Työväenjoukot haluavat yhtenäisyyttä — 375. Oikea suhtautuminen sosialistiseen työväkeen — 377. Ideologiset erimielisyydet eivät ole esteenä yhteistyölle — 380. Kärsivälliisen toverillisen selvitystyön tarpeellisuus — 382.	
4. Demokraattisen yhtenäisyyden politiikka	384
Mitä työväenpuolueelta vaaditaan — 385.	
15. luku. Työväenluokan ja talonpoikaiston liitto kapitalismin oloissa	391
1. Taistelu talonpoikaiston etujen puolesta	—
Työläisten ja talonpoikien liiton välttämättömyys — 392. Mitä feodalismiin jäännökset ovat — 395. Kapitalistiset monopolit ovat työläisten ja talonpoikien pahimpia rosvoojia — 396.	
2. Kommunistit ovat talonpoikaisjoukkojen elinetujen puolustajia	398
Talonpoikien taistelu maanomistusolojen uudistuksen puolesta — 400.	
3. Mitä työväenluokan voitto antaa talonpojille	401
16. luku. Kansallinen vapausliike siirtomaaherruutta vastaan	404
1. Työväenliike ja kansallisuus- ja siirtomaakysymys	—
Kaksi tendenssiä kansallisuuskysymyksessä — 404. Työväenluokka on kansallisen sorron leppymätön vastustaja — 406. Työväenluokka ja nykyajan nationalismi — 408.	
2. Kansallisen vapausliikkeen nousu ja siirtomaajärjestelmän luhistuminen	410
Kansallisen vapausliikkeen nousun kansainväliset edellytykset — 410. Kansallisen vapaustaistelun liikkeellepanevat voimat — 412. Siirtomaajärjestelmän luhistumisen historiallinen merkitys — 414. Siirtomaajärjestelmän raunioille syntyneet valtiot — 415.	
3. Imperialismin- ja feodalisminvastaisen vallankumouksen saavutukset sosialismin tielle lähteneissä Aasian maissa	417

4. Idän nuoret kansalliset valtiot taistelussa riippumattomuutensa lujittamisen puolesta	419
Edistyksen tietä — 420. Arabialaisen Idän kansojen herääminen — 421. Idän kansallisten valtioiden kehityksen näköalat — 423.	
5. Latalalaisen Amerikan maat taistelussa todellisen riippumattomuuden puolesta	427
6. Afrikan kansojen vapaustaistelu	431
7. Antikommunismi kansallisen vapausliikkeen rappeutumis- ja hajottamisvälineenä	434
8. Siirtomaapolitiikan uusia muotoja	436
9. Sosialistinen maailmanjärjestelmä on kansojen tuki taistelussa siirtomaaherruutta vastaan	439
Sosialististen valtioiden ja Idän maiden taloudellisen yhteistyön merkitys — 440.	
17. luku. Kapitalististen maiden kansojen taistelu suvereniteetin säilyttämisen puolesta	442
1. Suvereniteettiongelman kärjistyminen imperialismiin aikakaudella Suvereniteettiin kohdistetun hyökkäyksen muodot ja menetelmät — 445.	—
2. Ei isänmaallisuus, vaan kosmopolitismi on imperialistisen porvariston ideologia	448
3. Suvereniteetin puolustaminen vastaa kansakunnan kaikkien terveiden voimien elinetsua	451
Työväenluokka, kansojen riippumattomuuden vartija — 451. Isänmaan kohtalo ei ole työläisille yhdentekevää — 452. Suvereniteetin periaate on rakas mitä laajimmille kansankerroksille — 454.	
18. luku. Taistelu demokratian puolesta porvarillisissa maissa	457
1. Lenin demokratian puolesta käytävän taistelun välttämättömyydestä kapitalismin oloissa	459
2. Kapitalististen monopolien hyökkäys työtätekevien demokraattisia oikeuksia vastaan	461
Finanssiharvainvalta on demokratian vihollinen — 461. Taantumus käy työväenluokan elinetsujen kimppuun — 463. Antikommunismi, demokratian vihollisten mieltätiikka — 465. Demokratia kansan joukkoliikkeiden pohjana — 466.	
3. Demokraattisten voimien yhtyminen on mitä tärkein ehto taantumuksen ja fasismin voittamiselle	467
Demokraattisen liikkeen yhteiskunnallisen perustan laajentuminen — 467. Työväenluokan taistelu kaikkien demokraattisten voimien yhdistämisen puolesta — 468.	
19. luku. Sodan uhka ja kansojen taistelu rauhan puolesta	471
1. Imperialismi luo ennennäkemättömän uhan ihmiskunnan tulevaisuudelle	—
Rauhan asialle vaarallista strategiaa — 472. Imperialistit leikkivät tulella — 475.	
2. Työväenluokka ja sota	476
3. Rauhan puolustaminen on mitä tärkein yleisdemokraattinen tehtävä	479

4. Sodan ehkäisemisen mahdollisuudet nykyaikana	481
<p>Sosialististen maiden rauhantahtoinen politiikka on maailmanrauhan suojavarustus — 483. Rauhantahtoiset voimat pystyvät taluttamaan hyökkäyksen — 486.</p>	
20. luku. Erilaisista sosialistiseen vallankumoukseen siirtymisen muodoista	488
1. Luokkavastakohtien kehitys tekee proletaarisen vallankumouksen väistämättömäksi	—
<p>Lähestymistiet sosialistiseen vallankumoukseen — 490.</p>	
2. Nykyajan demokraattiset liikkeet ja sosialistinen vallankumous	492
<p>Eräitä nykyajan demokraattisten liikkelden erikoisuuksia — 492. Demokraattisten vallankumousten muuttumisesta sosialistisiksi — 495. Toisia muotoja joukkojen siirtymässä taistelusta demokraattisten vaatimusten puolesta sosialistiseen vallankumoukseen — 501.</p>	
3. Edellytysten kypsyminen proletaariselle vallankumoukselle	503
<p>Vallankumous on helkon renkaan murtumista imperialismin järjestelmässä — 503. Liittykö vallankumous ehdottomasti sotaan — 504. Mitä vallankumouksellinen tilanne on — 506.</p>	
4. Vallan siirtyminen työväenluokan käsiin	509
<p>Valtakäsyyksien el-rauhanomaisen ratkaisun mahdollisuus — 510. Vallankumouksen rauhanomaisen tien mahdollisuus — 512. Parlamentin käyttämisestä vallankumouksessa — 515.</p>	
5. Sosialistisen vallankumouksen perustavat lainmukaisuudet ja niiden ilmenemisen erikoisuudet eri maissa	518

VIIDES OSA

OPPI SOCIALISMISTA JA KOMMUNISMISTA

21. luku. Proletariaatin diktatuuri ja proletaarinen demokratia	521
1. Proletariaatin diktatuurin historiallinen välttämättömyys siirtymäkaudella	—
<p>Taantumuksellisen porvariston vastarinnan väistämättömyys — 522. Työväenluokan suhde väkivaltaan — 524. Marxilaisena oleminen merkitsee proletariaatin diktatuurin välttämättömyyden tunnustamista — 527.</p>	
2. Proletaarinen demokratia on uudentyyppistä demokratiaa	530
<p>Demokratiaa työtätekeville — 530. Työväenluokan ja kaikkien työtätekevien liiton erikoinen muoto — 533. Työtätekevien oikeuksien ja vapauksien turvaaminen — 534. Demokraattinen hallintojärjestelmä — 535. Marxilais-leniniläinen puolue proletariaatin diktatuurin olosuhteissa — 537. Yhteiskunnallisten järjestöjen tehtävä — 540.</p>	
3. Proletariaatin diktatuurin muotojen erilaisuus	542
<p>Neuvostovalta — 543. Kansandemokratia — 545. Työväenluokan vallan toisenlaisten muotojen ilmaantumisen mahdollisuus — 549.</p>	
22. luku. Taloudelliset päätehtävät kapitalismista sosialismiin johtavalla siirtymäkaudella	552
1. Mistä työväenluokan valta aloittaa	553
<p>Suurteollisuuden, kulkulaitoksen ja pankkien kansallistaminen — 553. Suurten maomaisuuksien konfiskointi — 555. Mitä työtätekevät saavat heti vallanoton jälkeen — 557.</p>	
2. Tiet talousmuotojen moninaisuuden lopettamiseen	559
<p>Siirtymäkauden talouden kolme perusmuotoa — 559. Kaupungin ja maaseudun taloudellisen liittoyhteyden järjestäminen — 561. Talonpoikien tuotannollinen osuuskunnallistaminen — 565. Kapitalististen ainesten polstaminen teollisuudesta — 570.</p>	

3. Sosialistinen teollistaminen	572
4. Siirtymäkauden tulokset	575
23. luku. Sosialistisen tuotantotavan peruspiirteet	578
1. Yhteiskunnallinen omistus ja sen muodot	579
Valtion omistus sosialismin vallitessa — 579. Miten reformistit ja revisionistit väärustelevät yhteiskunnallisen omistuksen olemusta — 580. Osuuskunnallisi-kollektiivitaloudellinen omistus — 582.	
2. Sosialistisen tuotannon perustavoite	584
3. Kansantalouden suunnitelmallinen kehitys	586
Kansantalouden suunnitelmallisen, määräsuhtaisen kehityksen laki — 586. Suunnitteluun tehtävät ja menetelmät — 589.	
4. Tavarantuotanto ja arvolaki sosialismin vallitessa	591
Sosialistisen tavarantuotannon erikoisuudet — 591. Arvolaki sosialismin vallitessa — 593. Arvolaki ja suunnittelu — 595.	
5. Työ sosialismin vallitessa	596
Yhteiskunnallisen työn uusi luonne — 597. Työn tuottavuuden alituinen kasvu on sosialistisen talouselämän laki — 598. Työn mukaan tapahtuvan jaon periaate — 600.	
6. Sosialistinen laajennettu uusintaminen	600
Sosialistisen uusintamisen olemus — 601. Miten yhteiskunnallinen kokonaisuus käytetään — 603.	
24. luku. Sosialistisen yhteiskunnan sosiaalipoliittiset ja sivistykselliset piirteet	606
1. Sosialistinen demokratia	—
Ystävyyssuhteissa olevien työtätekevien luokkien yhteiskunta — 607. Valtion tehtävien muuttuminen — 611. Työtätekevien poliittisten ja sosiaalisten oikeuksien laajentaminen — 614.	
2. Sosialistisen yhteiskunnan kansojen ystävyys	619
3. Sosialistisen yhteiskunnan kulttuuri	623
Kulttuurivallankumous on sosialistisen uudestirakentamisen tärkeimpiä ainesosia — 623. Kulttuuri kansalle — 627.	
4. Sosialismi ja yksilö	629
Yksilön vapauttaminen työtätekevien joukkojen vapauttamisen kautta — 629. Henkilökohtaisten ja yhteiskunnallisten etujen yhtyminen — 631.	
5. Sosialistisen yhteiskunnan kehityksen liikkeellepanevat voimat	633
25. luku. Sosialistinen maailmanjärjestelmä	637
1. Sosialistisen maailmanjärjestelmän muodostumisen historialliset erikoisuudet	—
Kahden järjestelmän muodostumisen tiet ja menetelmät — 638.	
2. Sosialististen valtioiden keskinäissuhteiden periaatteet (sosialistinen internationalismi)	640
Jokainen sosialistinen maa on suvereeninen valtio — 642. Yhtenäisyys ja keskinäisapu — 644. Nationalismin jäännösten voittaminen — 645.	
3. Sosialistisen maailmantalouden kehitys	647
Sosialistisen maailmantalouden taloudelliset lainmukaisuudet — 649. Kansainvälinen sosialistinen työnjako — 650. Taloudellisten yhteyksien luonne sosialistisen maailmantalouden puitteissa — 652.	
4. Sosialististen maiden taloudelliset suhteet muihin maihin	655

26. luku. Siirtymäkausi sosialismista kommunismiin	657
1. Puolueen leniniläinen yleislinja uudessa vaiheessa	658
2. Kommunismin aineellisen ja teknillisen perustan luominen	663
Tuotannon täyskoneellistaminen ja automatisointi — 663. Uusia tuotannon aloja — 665. Voimatalouden kehitys — 666. Teknillinen vallankumous maataloudessa — 667. Tieteen kasvava osuus — 669. Tuotannon organisaation kehittäminen — 671. Työn luonteen muuttuminen — 673.	
3. Luokka- ja muiden sosiaalisten eroavuuksien asteittainen niveloituminen	674
Tie yhtenäiseen yhteiskunnalliseen omistukseen — 674. Kaupungin ja maaseudun välisten eroavuuksien voittaminen — 678. Ruumiillisen ja henkisen työn asteittainen yhteensulautuminen — 681. Naisen epäyhdenvertaisuuden jäännösten lopettaminen — 683. Jakojärjestelmän täydellistäminen — 684.	
4. Työtätekevien kommunistinen kasvatus	687
Sivistyksen ja kulttuurin kasvu — 687. Kommunistisen aatteellisuuden kohottaminen — 690. On opittava tekemään työtä ja elämään kommunistisesti — 692.	
5. Sosialistisen demokratian kehitys	695
Sosialistisen demokratian kehityksen perussuunnat — 695. Monien valtion tehtävien siirtäminen yhteiskunnallisille järjestöille — 697. Valtion kuolemissen edellytyksistä — 699. Marxilais-leniniläinen puolue kommunismin siirtymisen kaudella — 702.	
6. Neuvostoliiton kommunistisen rakennustyön kansainvälinen merkitys	705
Neuvostoliiton ja kapitalististen maiden taloudellisen kilpailun näköalat — 706. Sosialististen maiden yhdenmukainen eteneminen kommunismin — 708. Kommunistisen rakennustyön menestysten vaikutus maailman kehitykseen — 710.	
27. luku. Kommunistisesta yhteiskunnasta	713
1. Yleisen vaurauden ja runsauden yhteiskunta	714
2. Jokainen kykyjensä mukaan	717
3. Jokaiselle tarpeittensa mukaan	719
4. Vapaa ihminen vapaassa yhteiskunnassa	722
Tasa-arvoisuus ja vapaus — 722. Persoonallisuuden kukoistus — 724. Monipuolisesti kehittyneiden ihmisten järjestynyt ystävyysliitto — 725.	
5. Kansojen rauha ja ystävyys, yhteistyö ja lähentyminen	727
6. Kommunismin myöhemmät näköalat	729
Kirjallisuusluettelo	733